

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 23 Borçlanma Maliyetleri

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, İstanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI - UMS® 23 BORÇLANMA MALİYETLERİ

Giriş

Özellikli varlıklarda borçlanma maliyetlerinin hesaplanması ve aktifleştirilmesi, inşaat/üretim süreci boyunca devam eden bir faaliyettir. İnşaat veya üretim süreci için yapılan borçlanma doğrudan özellikli varlıkla ilgili olabilir veya inşaat veya üretim maliyetinin bir kısmı (veya tamamı) diğer genel borçlanmalardan finanse edilebilir. Borçlanma maliyetleri ile finanse edilen harcamalar bir defada gerçekleşmemekte ve inşaat süresi boyunca eşit olarak dağılmamaktadır. Ayrıca uzun süre devam eden inşaat ve üretim faaliyetlerine çeşitli nedenlerle ara verilebilmektedir.

Bu örnek olayda, uzun süreli bir inşaat sürecinde borçlanma maliyetlerinin inşaat süreci ile ilişkilendirilerek nasıl muhasebeleştirildiğinin anlaşılması amaçlanmaktadır.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Yellow işletmesi yönetimi, tedarik zincirlerinin etkinliğini artırma planının bir parçası olarak 2020'nin başında yeni bir depo inşa etmeye karar vermişti. Deponun inşaatı 2020 yılı Kasım ayı başlarında başlamış ve 2021 yılı aralık ayı sonunda tamamlanmıştı. Deponun inşası için toplam 700.000 PB harcanmış ve depo 2021 yılı aralık ayı sonunda 700.000 PB maliyetle muhasebeleştirilmiştir. Ancak 2021 yılı sonunda işletmenin denetimi için gelen denetçiler yaptıkları değerlendirme sonucunda deponun muhasebeleştirilen maliyetinin doğru olmadığını ve bu yanlışlığın düzeltilmesi gerektiğini yönetime bildirmişlerdir. İşletme yönetimi bu talebe, hesaplamalarının doğru olduğunu belirterek cevap vermişlerdir. Denetçiler ise yaptıkları değerlendirmede depo inşaatının özellikli varlık olduğunu ve ilgili borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Yönetim ve denetçiler, doğru bir değerlendirme yapmak için depo inşaatı hakkında detaylı bilgiler üzerinde bir çalışma yapılmasına karar vermişlerdir.

Depo inşaatı 1 Kasım 2020'de başlamış ve 31 Aralık 2021'de sona ermiştir. İşçilerin grevi nedeniyle 1 Şubat 2021 ile 1 Nisan 2021 arasında depo inşaatı durmuştur. İnşaat sürecinde aşağıdaki harcamalar yapılmıştır.

Aylar	2020	2021
1 Ocak		40.000
1 Şubat		
1 Mart		
1 Nisan		210.000
1 Mayıs		
1 Haziran		90.000
1 Temmuz		
1 Ağustos		150.000
1 Eylül		
1 Ekim		
1 Kasım	120.000	60.000
1 Aralık	30.000	
Toplam	150.000	550.000

Yellow İşletmesinin 1 Ocak 2020 - 31 Aralık 2021 tarihleri arasında aşağıdaki finansal borçları bulunmaktadır.

- %14 faizli, 4 yıl vadeli kredi, 12.000.000 PB. Faiz yıllık olarak 31 Aralık'ta ödenmektedir.
- %11 faizli, 5 yıl vadeli kredi, 8.000.000 PB. Faiz yıllık olarak 31 Aralık'ta ödenmektedir.

Yellow işletmesi bu borçlar dışında, 31 Aralık 2020 tarihinde bu deponun inşasında kullanılmak üzere yıllık %10 faiz ödemeli 200.000 PB tutarında kredi almıştır. 2021'de bu krediye ilişkin faiz gideri 20.000 PB olmuştur. 2021'de işletme bu krediyi geçici olarak yatırımda kullanmış ve toplam 2.000 PB faiz geliri elde etmiştir.

Tartışma Soruları

- a) Depo için yapılan harcamaların toplamının bu deponun maliyeti olarak muhasebeleştirilmesi doğru mudur?
- b) Sizce bu deponun inşaatı ne kadar sürmüştür? 1 Şubat -1 Nisan 2021 dönemine ait faiz gideri aktifleştirilmeli midir?
- c) 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2021 tarihli finansal durum tablolarında deponun raporlanacak değerleri ne olmalıdır?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ-UMS 23 BORÇLANMA MALİYETLERİ

- İşletme, deponun üretim maliyetlerine ek olarak, depo inşaatının finansmanı nedeniyle katlanılan finansman giderlerini de deponun maliyetine dahil etmelidir. Bu deponun inşası, kullanım amacına uygun hale getirilmesi için önemli ölçüde uzun bir zaman gerektirmektedir. Bu nedenle, depo özellikli varlık tanımını karşılamaktadır.
- Depo inşaatının başlaması ile tamamlanması arasında 14 ay vardır. Ancak, işçilerin grevi nedeniyle depo inşaatına 2 ay ara verilmiştir. Bu ara dönem nedeniyle finansman giderleri 14 ay üzerinden değil 12 ay üzerinden aktifleştirilmelidir.
- İşletme depo inşaatını finanse etmek için genel ve özel borçlanmalar kullanmıştır. Genel borçlanmalar her iki yıl için de geçerli iken, özel borçlanmalar sadece 2021 yılı için yapılmıştır. Genel borçlanmaların aktifleştirme oranı her iki yılda da geçerli olacaktır.

Aktifleştirme oranının hesaplanması

Krediler	1 Ocak 2020'den Aralık 2021'e kadar geçerli kredi	Ağırlıklı Ortalama Kredi	Oran	Borçlanma Maliyeti (Faiz Gideri)
14% Kredi	12.000.000 PB	12.000.000	%14	12.000.000*0,14=1.680.000
11% Kredi	8.000.000 PB	8.000.000	%11	8.000.000*0,11=880.000
TOPLAM		20.000.000		CU2.560.000

Bu kredilerin yıllık faiz gideri 2.560.000 PB'dir. Eğer faiz aktifleştirilmesi yapılmazsa, tüm tutar 2020 kar veya zarar tablosunda faiz gideri olarak raporlanacaktır.

$$\text{Aktifleştirme oranı} = \frac{2.560.000}{20.000.000} = 0,128 (\%12,8)$$

Genel borçlanma ile finanse edilen harcamalar için aktifleştirilecek faiz tutarı %12,8 faiz oranı üzerinden hesaplanacaktır.

2020 yılında yapılan harcamalar	Nominal Tutar	Özel borçlanmayla finanse edilen harcamalar	Genel borçlanmalarla finanse edilen harcamalar	Harcama sonrası yılsonuna kadar geçen aylar	Ağırlıklı ortalama harcama tutarı
1 Kasım	120.000	0	120.000	2	120.000*2/12=20.000
1 Aralık	30.000	0	30.000	1	30.000*1/12=2.500
	150.000PB	0	150.000PB		22.500PB

Genel borçlanmalarla finanse edilen harcamaların ağırlıklı tutarı 22.500 PB'dir. Aktifleştirilen faiz 2020 yılı için şöyledir:

Genel borçlanmalardan aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyeti: 22.500 PB * %12,8 = 2.880

2021 yılında yapılan harcamalar	Nominal Tutar	Özel borçlanmayla finanse edilen harcamalar	Genel borçlanmalarla finanse edilen harcamalar	Harcama sonrası yılsonuna kadar geçen aylar	Ağırlıklı ortalama harcama tutarı
1 Ocak	40.000	40.000	0	12	0*12/12=0
1 Nisan	210.000	160.000	50.000	9	50.000*9/12=37.500

1 Haziran	90.000		90.000	7	90.000*7/12=52.500
1 Ağustos	150.000	-	150.000	5	150.000*5/12=62.500
1 Kasım	60.000	-	60.000	2	60.000*2/12=10.000
	550.000PB	200.000PB	350.000PB		162.500PB

Genel borçlanmalardan aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyeti: 162.500 PB* %12,8 = 20.800

Özel borçlanmalardan aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyeti:

200.000 PB * %10 = 20.000 Yıllık faiz

Normal şartlar altında, işletmenin aktifleştireceği faiz gideri, 20.800 PB ve 20.000 PB'nin toplamı olan 40.800 PB olacaktır. Ancak burada iki durum söz konusudur. Birincisi, özel borçlanmadan elde edilen yatırım geliri olan 2.000 PB'nin özel borçlanmanın faiz giderinden mahsup edilmelidir. İkincisi, inşaata verilen ara dönemi boyunca faiz giderlerinin aktifleştirilmesi durdurulmalıdır. Bu dönemin faiz gideri (bu dönem özel borçlanma ile finanse edilmiştir);

$$= \frac{20.000}{12} \times 2 \text{ ay} = 3.333 \text{ PB (yuvarlanmıştır)}$$

Bu durumda, özel borçlanmalardan aktifleştirilecek net faiz gideri;

Özel borçlanmadan kaynaklanan faiz gideri	20.000
Yatırım geliri	(2.000)
İnşaata ara verme dönemi	(3.333)
Özel borçlanmalardan aktifleştirilecek borçlanma maliyeti	14.667

Deponun 31 Aralık 2020 ve 31 Aralık 2021 tarihli finansal durum tablosundaki değerleri

	31.12.2020	31.12.2021
Başlangıç değeri		152.880
Toplam harcama	150.000	550.000
Genel borçlanmalardan aktifleştirilen faizler	2.880	20.800
Özel borçlanmalardan aktifleştirilen faizler	-	14.667
Dönem sonu değeri	152.880	738.347